

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 83rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c.

ŠEŠTADIENIS — SATURDAY, GRUODIS — DECEMBER 13, 1980

Nr. 291

Alma Mater Nr. 4

KODĖL PAGROBTAS VLADAS ČESIŪNAS

KAZIMIERAS TAUTGIRAS

Kai užsienio radijas paskelbė V. Česiūno interviu su dienraščio "Draugas" korespondentu, V. Česiūnas jau buvo Lietuvoje, gulėjo MVD ligoninėje (Vilniuje, Požėlos g.). Mieste sklido KGB paleisti "gandai", kad "sportininkas buvo VFR apnuodytas kažkokiais vaistais, nežinojė, ką darė, o kai atsiėmė, tai nuėjęs į TSRS ambasadą Vokietijoje ir prašęs pagalbos dėl sugrįžimo į Lietuvą".

Kai kilo triukšmas VFR dėl V. Česiūno dingimo, staiga pasirodė straipsnis ("Literatūra ir žurnalai") — autorius — jau visiemis žinomas savo patarnavimais KGB — P. Keidošius. Komentuoti šitą straipsnį tai tas pat, kaip "samprotuoti", ką iki šiol mėgsta daryti užsienio spaudos bei radijo komentatoriai, kurie vis dar "svarsto" įvairias V. Česiūno grįžimo į Lietuvą galimybes.

Kalbant apie V. Česiūną, norim nenorim tenka prisiminti įvykius dėl L. Vlasovos New Yorko aerodrome...

Ta proga vienoje laidoje "Vokiečių banga" paleido tokią repliką: susidaro įspūdis, kad TSRS KGB Amerikos aerodromuose šeiminkauja kaip savo namuose. Yra pagrindo tikėti, kad panašus pobūdis replika atsirastų Amerikoje paleis ir Amerika VFR adresu.

Kai JAV pareigūnai "užsitikrino", kad L. Vlasova "grįžta į TSRS savo noru", staiga viskas nurimo. Pasidarė miela ir gražu: "nebeprisikartojo" Simo Kudirkos atvejis, Amerikos pareigūnai liko patenkinti, kad išvengė nemalonumų su TSRS, kad šis incidentas per daug nesupykė.

(Bus daugiau)

KATALIKAI PASAULYJE

Linkėjimai lenkams

Popiežius Jonas Paulius II-sis, bendrosios audiencijos metu kalbėdamas grupei maldininkų iš Lenkijos, išreiškė savo džiaugsmą šiomis dienomis Lenkijoje atsietu susitarimu tarp valstybės ir savo veiklą pradedančių profesinių sąjungų. Šventas Tėvas suteikė savo palaiminimą šiom naujai įsisteigusioms darbo žmonių organizacijoms, kurios jungia, pažymėjo Popiežius, nepaprastai didelį skaičių Lenkijos gyventojų — darbininkų, amatininkų, valdininkų. Pastarųjų laikų įvykiai Lenkijoje, dar pažymėjo Popiežius, paliudijo tautos aukštą subrendimo laipsnį. Popiežius palinkėjo, kad lenkų tauta ir toliau remtųsi tomis dvasinėmis vertybėmis, kurios sudaro visiem bendrą tėvynės turą.

Padėtis Albanijoje

Austrų žinių agentūra "Kathpress" šiomis dienomis atspausdino pranešimą apie Bažnyčios padėtį Albanijoje. Priminusi Popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo kvietimą paliudyti solidarumą heroikiems Albanijos krikščionim, agentūra pažymi, jog Albanijoje gyvena labiausiai pasaulyje persekiojama krikščionių bendruomenė. Nuo pat Antrojo pasaulinio karo pabaigos, rašo "Kathpress", komunistinis režimas Albanijoje žiauriausiu būdu persekioja negausią albanų krikščionių bendruomenę, kurią sudaro apie 130 tūkstančių tikinčiųjų.

Altkio tragedija

Apaštų Sosto įsitikinimu, alkio tragedija pasaulyje sukelia ne tiek maisto stoka arba per didelis pasaulio gyventojų skaičius, kiek neracionali maisto išteklių gamyba ir neteisingas jų paskirstymas. Tai pažymėjo Apaštų Sosto misijos Jungtinės Tautos atstovas kun. Zorza, kalbėdamas Jungtinių Tautų Organizacijos komitete, kuriame dabar yra svarstomos tarptautinio bendradarbiavimo ir pažangos problemos. Kalbėtojas pažymėjo, jog pramoniniai išsivystę turtiniai pasaulio kraštai savo politinių bendruomenę, kurią sudaro akis ūkiniai atsilikusiųjų tautų

Kinijos sostinėje, prie rūmų, kur vyksta 10 buvusių aukštųjų valdžios pareigūnų teismas, žmonės laukia žinių. Kinijos televizija ir radijas skiria tam teismui didelį dėmesį. Iš 10 kaltinamųjų net 9 yra buvę komunistų partijos politbiuro nariai.

Kaip Vakarai turėtų reaguoti?

Vakarų atsakymas į Lenkijos puolimą

Washingtonas. — Sužinojęs, kaip Briuselyje nutarė NATO užsienio reikalų ministrai, kolumnistas William Safire rašo, kad valstybės sekretoriaus siūlomas atsiliepiamas į Lenkijos okupaciją yra pakvietimas sovietams pradėti ir vaziją. Sekretorius Muskie, kaip rašyta, siūlė nutraukti Madride vykstančią Europos Saugumo ir Kooperavimo konferenciją, siūlė nebeuoti sovietams mašinų ir vamzdžių, reikalingų natūralių dujų linijai statyti, siūlė sumažinti politinius kontaktus, kas galėtų nuvilkinti SALT derybų atgaivinimą.

Autorius mano, kad tai mažiau sia reakcija, kokią Vakarai galėtų sugalvoti. Reikėtų parodyti sovietams, kad jų intervencija Lenkijoje pakenks sovietų strateginiams interesams. Safire siūlo pirmausia paskelbti, kad yra panaikinami Helsinkio susitarimai. Jie buvo Brežnevo karjeros didžiausias laimėjimas. Rusai jau lauko susitarimus, kiek jie liečia žmogaus teises. O siūlami tankus per Lenkijos sieną, jie sulaukė žūty ir sienų neliečiamumo punktus. Todėl ir Vakarams neliktų priežasties pripažinti sienas ir legalizuoti pokarinius sovietų įsikišimus, kas rusai laimėjo Helsinkio konferencijoje. Laikino išėjimo iš Madrido konferencijos nepakanka, reikėtų visai atšaukti Helsinkio susitarimus, o tai turėtų reikštų, rašo Safire.

Toliau reikėtų iškilmingai įteikti JAV senatui Brežnevo ir Carterio pasirašytą SALT II sutartį

Užuojautos žodis

Nuo žemės drebėjimo nukentėjusių Pietų Italijos sričių vyskupam pasiūstomis telegramomis popiežius Jonas Paulius II išreiškė savo tėvišką užuojautą ir solidarumą žuvusiųjų šeimoms ir sužeistiesiems. Visos Italijos vyskupijos ir Vatikano įstaigos solidarai dalyvauja pagalbos akcijoje.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Aleksandras Siliūnas, vakar po pietų mirė Šv. Kryžiaus ligoninėje. Jis buvo skaudžiai sumuštas juodo plėšiko.

— Irano vyriausybė ruošia atsakymą Amerikai apie paskutinius paaiškinimus, liečiančius Irano sąlygas amerikiečiams įkelti tams paleisti. Premjeras Rajai svarstė įkelti klausimą su ajatola Khomeiniu. Kai kurie Irano šaltiniai tvirtina, kad įkelti bus paleisti Kalėdų diena.

— Iš Vietnamo į Tailandiją prancūzų keleiviniu lėktuvu atskrido 250 vietnamiečių, kurie turėtų giminių Amerikoje. Iki Kalėdų Vietnamas pažadėjo išleisti 1,700.

— Naujasis prezidentas Ronaldas Reagan pareiškė juodųjų organizacijų veikėjams, kad visų piliečių teisės bus saugomos ir gerbiamos. Jis priminė, kaip prezidentas Eisenhoweris pasiuntė kareivius į Little Rock, Ark., ginti juodųjų švietimo teisių. Ir jis žadėjo gerbti piliečių teises, tapęs prezidentu.

— Vasario mėnesį Indijoje įvyks neusirūšiusių šalių užsienio reikalų ministrų konferencija. Indijos prestižą taip "trečiojo pasaulio" valstybių sustiprino tai, kad ji atsisakė pritarti Afganistano okupacijai.

— Jordano kariuomenė pradėjo atitraukimą nuo Sirijos sienos, kur Jordanas buvo pasiuntęs 30,000 kareivių ir 600 tankų.

— Chryslerio automobilių bendrovė vėl paskelbė atleidžianti iš darbo 2,500 darbininkų Clevelando apylinkėse. Bendrovei pakenkė bankų paskolų nuosimčių pakilimas.

— Kongreso tyrimų komisija paskelbė, kad iki ateinančių metų vasaros gazolino kainos dar padidės 45 centais galionui. Ši karšta kaltinamas Irano — Irako karas, sumažinęs naftos gamybą.

Paskelbė aštuonis kabineto narius

Washingtonas. — Naujojo prezidento Reagano štabas atidengė aštuonių kabineto narių pavardes. Gynybos sekretoriumi bus 63 m. Casper Weinberger, buvęs prezidento Nixono kabineto biudžeto direktorius ir sveikatos, šalpos ir švietimo sekretorius. Biudžeto direktoriumi pakviestas jaunas 34 m. Michigano kongresmanas David Stockman.

Senatorius iš Pensilvanijos Richard Schweiker, 54 m., tapo sveikatos sekretoriumi. Jis 1976 m. rinkimuose buvo Reagano pakviestas kandidatu į viceprezidento vietą. Senas Reagano draugas, advokatas William Smith 63 m., bus valstybės prokuroras.

Prekybos sekretorius Malcolm Baldrige, 58 metų, pirmiūose rinkimuose buvo George Bush mėjas, William Casey, 67 m., paskirtas Centrinės žvalgybos agentūros (CIA) direktoriumi. Transporto sekretoriumi bus Andrew Lewis Jr., senas senatorius Schweiherio bičiulis, 49 m. Ido sekretoriumi sutiko būti garsios Merrill Lynch bendrovės direktorius, 61 m. amžiaus finansininkas, Donald Regan.

nebūtų vien detantės atidėliojimas, tačiau gali kainuoti rusams daug daugiau, gali priversti atšaukti Kubos samdytinis, gali sukelti maisto reikalavimus neramumus pačioje Sovietų Sąjungoje. Visa tai pramatydami, Kremlius vadai gali ir nesiųsti tankų į Lenkiją.

Vieningos Nato valstybių pažiūros

Briuselyje nebuvo nuomonių skirtumo

Varšuva. — Lenkijos spauda paskutinėmis dienomis bando atimesti komunistinėse šalyse skleidžiamą "kontrrevolucijos" Lenkijoje gaudą. Lenkijos sunkumai su darbininkais yra perdedami, rašo partijos laikraštis. Lenkijos komunistų partija gali patis susitvarkyti su kilusiais sunkumais.

Naujųjų unijų vadas Lech Walesa pasakė televizijos programoje, kad unijos veiks, nežūrint, ar kam jos patinka ar nepatinka. "Aš rusų nebijau", pasakė Walesa.

Sovietų, čekoslovakų ir rytų vokiečių karinės jėgos stovi pasienyje, paruoštos pradėti žygį. Daliniai patruliuoja kelius, vedančius į Lenkiją. Italų spaudos žiniomis, slaptas Nato valstybių užsienio reikalų ministrų posėdis, dalyvaujant ir pastoviesiems valstybių ambasadoriams prie Nato centro, sutarė, kad sovietų jėgoms pajudėjus į Lenkiją, tuoj būtų atšaukti visų Nato valstybių ambasadoriai Maskvoje ir sumažintas diplomatų skaičius. Tuoj būtų nutrauktos visos konferencijos ir derybos su sovietais: Madrido konferencija, Vienos derybos dėl kariuomenių su mažinimo Centrinėje Europoje, Ženevos derybos dėl branduolinių ginklų apribojimo Europos fronte. Tuoj būtų nutraukti visi kreditai Sovietų Sąjungai ir Lenkijai, sustabdyti visi pramonės projektai, kaip natūralių dujų vamzdžių statyba. Būtų tuoj apriboti ir kiti prekybos projektai, ypač liečiant aukštus technikos prekes. Nato ministrai vėl suvažiųto toliau svarstyti Lenkijos invazijos padarinius. Briuselyje pabrėžiama, kad sąjungininkų tarpe pasirodė nepaprastas nuomonių sutapimas ir vieningumas. Net Prancūzijos ministeris Jean Francois Poncet pareiškė spaudai, kad Lenkijos klausimu jis nematęs nuomonių skirtumų.

Komentatoriai spėlioja, kas sukelė Sovietų Sąjungos vadų nerimą. Jie žinojo jau nuo rugsėjo mėnesio, kas Lenkijoje vyksta. Spėjama, kad didžiausią Kremliui rūpestį sužadino naujų unijų grąsinimas streikuoti geležinkeluose. Kita rūpestį sukėlė unijų reikalavimas tyrinėti Lenkijos saugumo praeitį, veiklą. Šie tyrimai galėjo atidengti sovietų KGB veiklą ir įtaką Lenkijoje.

Lenkijos komunistų partija pradėjo irti. Sakoma, kad apie 700,000 partijos narių, ypač darbininkų tarpe, jau įsirašė į nepriklausomos unijos "Solidarumo"

padėtis

Padėtis Salvadore

San Salvadoras. — Kiekvieną naktį Salvadore skamba šūviai ir kiekvieną rytą randami nužudyti kūnai. Sakoma, kad staliai nebespėja gaminti karstų.

Speciali prezidento Carterio pasiūsta komisija paskelbė, jog nerasta jokių įrodymų, kad kurturios nužudytos vienuolės amerikietės (viena jų lietuvių kilmės), būtų buvusios nužudytos su Salvadora kariuomenės žinia.

Salvadora valdžia paskelbė, kad greit bus paskirtas krašto prezidentas, krikščionių demokratų partijos vadas Duarte, o valdančioji chunta bus panaikinta. Salvadora žmogaus teisių komisijos žiniomis, nuo sausio 1 d. Salvadore žuvo 8,500 žmonių, jų tarpe arkivyskupas Romero.

San Salvadoras

San Salvadoras. — Kiekvieną naktį Salvadore skamba šūviai ir kiekvieną rytą randami nužudyti kūnai. Sakoma, kad staliai nebespėja gaminti karstų.

Speciali prezidento Carterio pasiūsta komisija paskelbė, jog nerasta jokių įrodymų, kad kurturios nužudytos vienuolės amerikietės (viena jų lietuvių kilmės), būtų buvusios nužudytos su Salvadora kariuomenės žinia.

Salvadora valdžia paskelbė, kad greit bus paskirtas krašto prezidentas, krikščionių demokratų partijos vadas Duarte, o valdančioji chunta bus panaikinta. Salvadora žmogaus teisių komisijos žiniomis, nuo sausio 1 d. Salvadore žuvo 8,500 žmonių, jų tarpe arkivyskupas Romero.

eiles. Dalis tų komunistų, manoma, partijos pasiūsti infiltruoti unijas, tačiau daugeliui lenkų priklausymas unijai tapo patriotizmo ženklu. Senosios unijos skyriuose, apygardose ir net pačiame Varšuvos centre savo gyvąją užbaigia gruodžio mėn. pabaigoje. Stebėtojas ypač įdomi situacija, kad lenkai, neišstodami iš komunistų partijos, organi-zuoja naujus, "nepriklausomus" partijos skyrius. Padėtis Lenkijoje skiriasi nuo 1968 m. padėties Čekoslovakijoje, kur partijos vadas Dubčekas ėmė vesti partiečius į naują kelią. Lenkai pradėjo perorganizuoti partiją iš apačios, kas Lenkijoje vadinama "demokrati-niu atsinaujinimu", vietoj Maskvos deklaruojamo "demokratinio centralizmo". Komunistų skyriai išmetė daug ilgamečių partijos "aparatchikų" ir išsirinko naujus. Šis "atsinaujinimas" palietė ir partijos viršūnes, patį politbiurą, iš kurio išmesti keturi dogmatistai, naujųjų unijų priešinai.

Sovietų divizijos paruoštos žygiui

Briuselis. — Kariniai analitikai Europoje, naudodamiesi įvairių žvalgybų duomenimis, sutinka, kad Sovietų Sąjungos ir sate-litų divizijos yra pasirėngusios žygiui į Lenkiją. Pirmieji ženklai, kad toks žygis planuojamas, buvo: kelionių suvaržymai Rytų Vokietijos — Lenkijos pasienyje, Rytų Vokietijos ambasadoriaus atšaukimas iš Varšuvos, uždarymas Lenkijos — Rytų Vokietijos sienos, atostogų atšaukimas R. Vokietijos daliniuose, satelitų kariuomenių atostogų atšaukimas ir budrumo stovio padidinimas.

Pripažįstama, kad sovietų kariuomenė, ypač daliniai Rytų Vokietijoje, yra geriau ginkluoti už Lenkijos dalinius. Žiema Lenkijoje kasdien vis daugiau sukausto laukus, kas naudinga tankų daliniams. Penkios sovietų divizijos šiuo metu gyvena palapinėse, o šiuo metų laiką joks štabas nesirytų laikyti kareivių palapinėse ilgiau kaip vieną savaitę.

Divizijos Baltijos apygardoje sustiprintos atsarginių pašaukimu. Jiems pranešta, kad jie turės atlikti prievolę ne tris savaites, kas priimta pašaukus manevrams, bet — šešias savaites.

Komentatoriai neaiškiu, kokią poziciją užimtų reguliarioji Lenkijos armija iš 210,000 vyrų ir kokią poziciją puolimo atveju užimtų 350,000 milicijos vyrų? Milicija, ginkluota lengvais ginklais, galėtų sudaryti partizaninio lenkų pasipriešinimo branduolį.

Lenkai Varšuvoje kalba, kad anksčiau Lenkija turėjo su sovietais vieną sieną — rytuose. O dabar esančios keturios sienos iš visų pusių.

KALENDORIUS

Gruodžio 13 d.: Orestas, Liucija, Kastytis, Dulinė.

Gruodžio 14 d.: Jonas nuo Kryž, Otilija, Trainaitis, Zvan-gutė.

Gruodžio 15 d.: Lelinas, Kristijona, Kovotas, Vingilė.

Saulė teka 7:08, leidžiasi 4:20.

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 35 l., naktį 25 l.

REDAGUOJA Jonas Žadeikis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siūsti: 6522 So. Rockwell Ave., Chicago, IL 60629. Tel. 778-7852

PIRMIEJI ATEITIES JUBILIEJINIO KONGRESO 1981 PLANAI

1981-ji bus Ateities jubiliejiniai metai. Septyniadesimt metų švenčianti Ateitis išliko jauna, idėjinga, nepavargusi, drąsiai bežiūrinti ateitį. Ateitis ir ateitininkų sąjūdis — bendramiškis ir neatskiriamas, nes jie prasidėjo beveik tuo pačiu laiku. Tad ir ateinančių 1981 metų jubiliejaus paminėjimas bus skiriamas tiek sąjūdžiui, tiek ir pačiai Atečiai.

Jau pradėti pasiruošimai šį 70 metų jubiliejų tinkamai ir priderančiai paminėti. Ateitininkų Federacijos Taryba savo posėdyje, lapkričio 15 d., nutarė, jog 1981 metais derėtų surengti Ateities jubiliejinį kongresą. Vykdamas šio nutarimo valią, 1980 gruodžio 3, Vytauto Šoliūno, ASS pirmininko, namuose, Lemont, buvo sukvietas iniciatorių posėdis. Dalyvavo pats šeimininkas Vytautas Šoliūnas, Ateities redaktoriai kun. dr. Kęstutis Trimakas, Aldona Zailskaitė, dr. Petras Kisieliūnas, inž. Kazys Kriaučiūnas, Rasa Šoliūnaitė, Juozas Baužys. Buvo svarstyta ir nutarta rengti Ateities jubiliejinį Kongresą 1981 metų rugsėjo 3-7 dienomis Chicagoje. Prieš supažindinant skaitytuosius su detalėse kongreso programa norėjusi paprašyti ateitininkus šias datus pasižymėti savo kalendoriuje. Tai bus ilgasis Darbo šventės savaitgalis. Jau iš anksto planuokime tuo laiku vykti į Chicago, atitinkamai suderinant savo atostogas.

Ateities jubiliejinis kongresas vyks dvejose vietose. Rugsėjo 3, ketvirtadienį, rugsėjo 4, penktadienį, prieškongresinės konferencijos ir darbo posėdžiai vyks šauniuose Ateitininkų namuose, Lemont, Illinois, netoli nuo Chicago. Penktadienio vakare Kongresas persikels į Chicago, kur jaunimo Centro patalpose bus susipažinimo vakaras ir jaunimo šokiai.

Šeštadienį, rugsėjo 5, konferencijos ir posėdžiai vyks Jaunimo Centro rūmose. Jaunimo Centras toms dienomis bus išimtinai skiriamas kongreso reikalams. Šeštadienio vakare ten pat rengiamas Ateities vakaras: literatūrinė, meniška apipavidalinta programa, atliekama profesionalų dai-

liojo žodžio menininkų. Sekmadienis, rugsėjo 6, — išskilingoji kongreso diena. Iš ryto Jaunimo Centre vyks sąjungų posėdžiai, po to pagrindinė ir daugiau manifestacinio pobūdžio konferencija, ir jos išskilingos pamaldos vienoje iš daugelio Chicago lietuvių bažnyčių. Vakare banketas visose Jaunimo Centro salėse. Pirmadienį, rugsėjo 7, Darbo šventės dieną kongresas bus užbaigtas. Baigiamasis posėdis neužtruks ilgiau vidurdienio, kad svečiai iš tolimesnių vietovių galėtų pradėti kelionę į namus.

Tai yra tik pirmasis kongreso darbotvarkės projekto planas. Jis, be abejo, dar keistis, ir apie tai spaudoje bus ne kartą rašoma. Būtų gera, kad visų sąjungų ateitininkai ateitų į talką rengimo komitetui su pasiūlymais bei sumanymais. Rašyti vyr. organizacinės komisijos pirmininkui Vytautui Šoliūnui, 115 Stephen St., Lemont, Ill. 60439, arba, ypač idėjinės ir meninės kongreso programos reikalais — kun. dr. K. Trimakui, 850 Des Plaines Ave., Apt. 409, Forest Park, Ill. 60130.

Posėdyje buvo bandoma surasti asmenis, kurie turės vadovauti atskiroms kongreso rengimo sritims. Darbas didelis, reikės daug talkininkų ir pagalbos. Vyriausioji organizacinės komisijos, pirmininko ir koordinatorių sutiko būti V. Šoliūnas. Kongreso programine dalimi rūpinsis pati Ateitininkų Federacijos valdyba Washingtono ir vyr. Ateities redaktoriai kun. K. Trimakas Chicagoje. Federacijos vadovas Juozas Laučka buvo telefonu iš posėdžio paminėtas apie sudarytus planus. Šiuo metu bandoma sudaryti turinti didelės svarbos finansinė komisija. Dr. P. Kisieliūnas sutiko vadovauti specialiai garbės asmenų kvietimo ir pamaldų organizavimo komisijai. Informacija rūpinsis J. Baužys.

Tai tik pat pradžia, darbo bus marios, tačiau sutelktinomis jėgomis šis 1981 Ateities jubiliejinis kongresas turės pasiekti ir atnešti naujų aktyvų tolimesnei ateitininkų šaliai bei visuomenei veiklai pagyventi. J. Baužys

KALAKURSAI

(Kalbininkai šio žodžio nesiteikė paaiškinti. Bet visiems, kurie juose dalyvauja, yra aišku, kad tai naujadaras — Padėkos savaitgalio akų kursai Dainavoje, kuriuos įkūrė prof. kun. St. Yla ir jiems vadovauja. Šiais metais šis dalyvaujuose pirmą kartą, bet ne paskutinį).

Lapkr. 26 d., trečiadienis. Apie 12 val., pietų laik, susirinko Union traukinio stotyje Chicagoje 16 jaunuolių ir nekantriai laukė, kada galėsime lipni į vagoną ir keliauti Dainavos link. O Dainava mūsų visų išsivajota stovykla. Daugeliui iš mūsų tai pirmieji moksleivių atkų kalakursai. Traukinyje visi sėdėjo viename vagonė. Neturėjo juokų, nei kalbų. Nepajutome, kaip ta ilga kelionė taip greitai praėjo. Išlipę Jacksono stotyje, užtraukėme linkmą lietuvišką dainą. Už pusvalandžio vadovai mus nugarbėno į Dainavą.

Dainavoje mūsų laukė prof. kun. St. Yla, vadovai ir jaunosios šeimininkės. Kun. St. Yla — patį širdis visos stovyklos, Saulius Cyvas — komendantas, Andrius Kazlauskas — vyriausias vadovas, Darius Polikaitis — pagalbininkas, Petras Lieponis — ūkvedys, Vidas Neverauskas — berniukų vadovas, Daiva Baršketytė — vyriausioji vadovė, Rūta Musonytė — pagalbininkė, Daina Kamantaitė — vakarinių programų vadovė ir mergaičių vadovė Raminta Pemkutė — sekretorė, Rasa Šoliūnaitė — mergaičių vadovė, Zita Šoliūnaitė — vyriausioji šeimininkė, Alma Lelytė — šeimininkė, Sofija Žutautaitė iš Pietų Amerikos — viešnia.

Susitikome senus draugus, bučiavomės, lyg metus nesimatę, nors paskutinį kartą matėmės vasaros moksleivių atkų stovykloje. Susitvarkę lagaminus, laukėme kitų atvykstančių. Apie devintą valandą pasirodė klevan-

dietiai, o vėliau ir kitų vietovių. Baltieji rūmai prisipildė jaunimo klegesiu. Viso kursantų buvo 13 iš Illinois, 6 iš Ohio, 2 iš Michigan, 2 iš Toronto ir 1 iš Indianos — 13 berniukų ir 13 mergaičių. ar negraži lygybė? Tur būt pirmą kartą, kad lygus skaičius mergaičių ir berniukų suvažiuavo. Bendrai pasimeldę, nuėjome į savo kambarius miegoti, nes visi buvome labai po kelionės išvargę.

Lapkr. 27 d. — ketvirtadienis

Ankstų rytą pro durų plyšius veržėsi iš virtuvės pusryčių kvapas, o už lango matėsi krintančios baltos snaigės. Virtuvėje vikriai sukinėjosi Alma Lelytė ir Zita Šoliūnaitė, skaičiuodamos, kad tik visiems užtektų maisto. Jos per visas keturias dienas norėjo parodyti savo geriausius virimo gabumus, o mes tik laukėme ir gardžiai valgėme. (O tas ketvirtadienį iškeptas kalakutas tikrai buvo skanesnis negu namie!).

Pasisotinę nuėjome į salę. Ten vadovai suskirstė mus į dvi grupes. Kiekviena grupė išklaušė po dvi paskaitas: rytė ir po pietų. Paskaitose reikėjo vesti užrašus. Šios dienos paskaitininkais buvo Andrius Kazlauskas ir Rasa Šoliūnaitė. Andrių pristatė Siga Bankaitytė. Jis kalbėjo tema "darbas ir žaismas". Jis analizavo darbo ir žaismo vertę. Darbas ir žaismas vienas kitą

Kursantai, Kalakursuose. (Iš k. į d.): Vytas Šulaitis, Nata Zaranaitė, Julius Palūnas, Vincas Staniškis, Ramūnas Balčiūnas, Darius Barzdukas ir Rasa Šulaitytė.

papildė. Darbo vertė: 1) darbas padaro mus laimingus, 2) naudingas išlaikyti ir praplėsti civilizaciją ir kultūrą, 3) kas nedirba — tas nyksta. Kiekvienam žmogui reikia ne tik darbą atlikti, reikia, kad jis būtų įdomus, tarsi žaidimas. Tada gyvenimas bus įdomesnis. Mes turime žaisti poilsui ir pasilinksminimui. Žaismo vertė yra būti kūrybiškesni. Jis padaro: 1) mus laimingus, pvz.: sportas, šokis, dainavimas ir t.t., 2) kitus laimingus, 3) susidraugavimą su kitais, 4) savyje laviname kūrybiškumą. Pirkietijai žaismas (pavyzdžiui radijas, televizijos ir telefonai) visus pradijina, bet labai mažai duoda proto lavinimui. Aišku, priklauso nuo to, kokią muziką klausysi ir kokią programą žiūrėsi. Jei klausysi "Rock" muziką, tai nieko neduoda žmogaus lavinimui, taip pat ir televizijos programos nieko gero neduoda. Pirkietijai žaismas padaro tai, kad mes patys užmirštame kaip žaisti ir kaip būti kūrybiškesni. Žmogus turi dirbti ir žaisti, kad turėtų įdomesnį gyvenimą.

Po paskaitų valgėme pietus. Po pietų buvo laisvalaikis. Kursantai ir keli vadovai išėjo laukan sniege žaidė sviediniu. Tą dieną labai snigo. Grįžę atgal ir atsigerę karštos kava, vėl į darbą!

Antra paskaitininkė buvo Rasa Šoliūnaitė. Ją pristatė Vincas Staniškis. Jos tema buvo "Bendruomenės sudėtis". Ji paaiškino 6 pagrindines bendruomenės rūšis: šeima, bažnyčia, mokykla, organizacija, bendruomenė ir valstybė. Šeima yra svarbiausia grupė ir jai turėtų būti pirmenybė. Bažnyčia yra bendruomenė, organizacija, Kristaus kūrinys,

Visi Kalakursų kursantai.

dvasiška šeima, žmonių padaras, institucija ir tikinčių sambūris. Jie labai artimai susiriša su šeima ir daug ką padeda mums. Mokykla yra neatskiriama iš ateitininkų gyvenimo. Organizacija yra visuomeninio ugdymo mokykla, ji papildo šeimos, mokyklos ir Bažnyčios ugdymą ir parenka visuomeniniam gyvenimui. Kad organizacija būtų savyje stipri, ji turi turėti tikslą, tvirtą pasaulėžiūrą, veiklius narius ir gerus vadus. Bendruomenė buria visus žmones į vieną grupę. Bendruomenė yra priklausomybė — prigimtine. Valstybė rūpinasi piliečių reikalais: skatina krašto kultūrą, apsaugo krašto laisvę. Kol mūsų kraštas yra okupuotas, mūsų pareiga kovoti už jo išlaisvinimą. Mes turime išlaikyti savo kalbą ir kultūrą.

Lapkr. 28 d. — penktadienis.

Truputį pramiegojome, todėl turėjome skubiai rengtis ir valgyti pusryčius. Pavalgę ejo klausyti paskaitos. Šios dienos paskaitininkais buvo Aldona Zailskaitė ir kun. St. Yla. Aldoną Zailskaitę mums pristatė Vėjas Liulevičius. Jos paskaitos tema buvo "Savi-aukla". Saviaukla reiškia savęs mokymą. Yra kelios priemonės save auklėti: 1) skaityba, 2) kalba, 3) rašyba, 4) kūryba, 5) mąstymas, 6) elgsena. Ji paaiškino, kaip skaityti ir kodėl knygas skaityti. Paskaitos dažniausiai būna tarp 30-45 min. Šioms paskaitoms yra padarytas planas ir suskirstyta į tris grupes: įžanga, dėstymas ir pabaiga. Kalbėjo ir apie rašybą ir kaip geriau rašyti. Kiekvienas žmogus yra panašus į namą, kuriame kiekvienas kambarys reprezentuoja kaip kokį talentą arba kūrybiškumą; pvz.: muzika, humoras, vaidyba, kritika, sportas, šokis, menas ir t.t. Mąstysena — poilsio forma, galvojimo forma. Mąstysena ir susitelkimu mes susiikiame su Dievu. Elgsena yra kaip mes veikiame. Mes turime pažinti, kaip reikia elgtis, įprasti elgtis teisingai ir pagrįsti savo elgesį aukštais motyvais.

Po paskaitos — pietūs ir laisvalaikis, per kurį vėl visi ejo laukan pažinti arba pasivaikščioti. Grįžę, ejo klausyti kito paskaitininko — prof. kun. St. Ylos. Jį pristatė Julius Palūnas. Kun. St. Ylos tema buvo "Šūkis". Mūsų atkų šūkis yra "Visa atnaujinti Kristuje". Tas šūkis liečia visus krikščionis, bet ypatingai ateitininkus. Atnaujinimas yra viso gyvenimo žygis. Mes išmokstame iš savo klaidų. Jei nori atnaujinti kitus, tai pirmiausia reikia atnaujinti save. Mes Kristuje atsinaujiname ir Jis mumyse. Šitas atkų šūkis buvo paimtas iš Efez. 1:9-10. Kristus yra mūsų religijos centras. Jis yra kelias, vadovas ir Dievo sūnus. Nijolė Sadūnaitė yra pasaulio garsenybė. Ji yra pavyzdys mūsų tikėjimui. Šūkis reikšmė yra visą gyvenimą atnaujinti dvasiškai turinyje. Prieš vakarienę mes savo diskusijų grupelėse vėl turėjome atsakyti klausimus ir pranešti diskusijų rezultatus.

Nida Pemkutė
(Bus daugiau)

Prisipažįstu, aš nesu taip nusižeminęs, kaip ateistas: nenorėčiau savo nemarumo idėjos iškeisti į vienos dienos laimingumą.

Montesquieu

Kursantės dainuoja savo parašytą dainą. (Iš k. į d.): Gaile Černiauskaitė, Nida Pemkutė, Nata Zaranaitė ir Vilija Smalinskaitė. Antroje eilėje: Rasa Šulaitytė, Siga Bankaitytė, Vida Duobaitė ir Audra Venclovaitė.

visos nuotr. Rūtos Musonytės.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumas ratas nusiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjusi.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto			
	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje	U.S.A. 40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

● Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

● Redakcija straipsnius taisyso vo nuotėūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik anksto susitarus. Redakcija skelbiu turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

● ROPSTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI ● FANNIE MAY SAL DUMYNAI ● KOSMETIKOS REIKMENYS

D. KUHLMAN, B.S. Registruotas vaistinininkas

Atdara Nokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

Tel. — 476-2206

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLAITE
VINCAS BEZGYS
Teisinių daktarai
2456 W. 69th St., Chicago, Ill.
Visi tel. 778-5000
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Av.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 — 5:00
val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — QR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmadienį ir ketv. 1-4 ir 7-9; antradienį ir penkt. 10-4; šeštadienį 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akinių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMAT, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
478-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštadienį 10 iki 1 val.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
478-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštadienį 10 iki 1 val.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
478-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštadienį 10 iki 1 val.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
478-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštadienį 10 iki 1 val.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
478-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštadienį 10 iki 1 val.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
478-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštadienį 10 iki 1 val.

Tel. ofiso ir buto: Olympe 2-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet.

Tel. Reliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždarai.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val. Kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. p.p. Ofis tel. RE 7-1168; rezid. 399-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidurių ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 12-4 val. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Egin. Ill. 60126
Valandos pagal susitarimą
Tel. 372-5222, 236-6575

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofis: 111 NO. WABASH AVE
Chicago, Ill. 50502
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses".
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždarai treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. HE 4-2123, namų 381-6195

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-8772

DR. PETRAS ŽILIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7 — šeštadieniais pagal susitarimą

Komunistinė vergija

RYTŲ VOKIETIJOJE

Mes domimės savo kaimyninių tautų gyvenimu ir nemažai informacijų gauname apie Latviją, Lenkiją. Tačiau žymiai mažiau mums žinoma mūsų dabar kad ir ne visai tiesioginio — vakarinio kaimyno, Rytų Vokietijos padėtis.

Bebūnant Madride, teko susipažinti ir išsikalbėti su atvykusiais žmogaus teisėms ginti vokiečių sąjungos nariais. Jie papasakojo, kad ir Rytų Vokietijoje, kaip ir kiekviename komunistų kontroliuojamame krašte, yra sunki priespauda. Šitai ypač ryškiai pavaidzuoja ta žiauri siena, pravaista tarp Rytų ir Vakarų Vokietijos. Kaip žinome, daugelis rytų Vokietijos gyventojų, kol galėjo, traukėsi Vakarų Vokietiją. Dabar Rytų Vokietijoje yra netoli 17 mil. gyventojų, o Vakarų Vokietijoje apie 62 mil. Bet daugelis Rytų Vokietijos gyventojų bėgti ir dabar, jeigu tik būtų galimybės.

Tą labai gerai žino okupantas, ir tarp abiejų Vokietijų pravaista žiauri siena. Sudaryta eilė kliūčių. Visų pirma yra apie 5 kilometrų platumo draudžiamoji zona visu 1393 kilometrų pasieniu. Šios zonos gyventojai leidžia dienas karo stovio padėti. Jiems draudžiama vaikščioti po 10 v.v. Jie turi nešioti specialius asmenybės dokumentus. Juos nuolat kontroliuoja pasienio sargybiniai, ir tik asmenys su specialiais leidimais gali juos lankyti.

Antroji pasienio kliūtis — 3,20 metrų aukščio vielų tvora, kuri nusitęsia 1300 kilometrų. Trečioji kliūtis, sauganti nuo bėgimo iš Rytų Vokietijos, yra automatiniai kulkosvaidžiai SM 70, išstatyti ant tos tvoros. Kulkosvaidžiai šauda ne paprastomis kulkomis, o aštrių briaunų plieno gabalais, kurie ardo kūną panašiai kaip dumdim kulkos. Ir tokių automatiškų šaudymo mašinų išstatyta 39,300.

Ketvirtąją apsaugos kliūtį sudaro 665 sargybų bokštai ir specialiai aliamų sistema. Ir to dar negana. Pasienyje laikomi specialiai išreniruoti šunys, kurių tuo tarpu yra 996, bet numatoma jų išreniruoti ir daugiau. Sargybiniams įsakta šauti kiekvieną, kuris tik artėja prie sienos, nepaisant, ar ginkluotas, ar ne, neduodant jokio įspėjimo.

To negana, dar palei sieną paslėpta apie 900,000 minų. Jau tie visi apsaugos įrengimai, daug stipresni negu prieš kalėjimų, rodo, koks didelis Rytų Vokietijos gyventojų nepasitenkinimas, kad, saugant juos nuo bėgimo, reikia minų laukų, žudikų sargybinių, baisių šaunamųjų mašinų ir nežmoniško pasienio gyventojų suvaržymo.

Šiuos faktus lydi liūdna statistika. Nuo 1961 m., kada taip žiauriai viena Vokietija nuo kitos atskirta mirties siena, bandymai pabėgti žuvo apie 180 žmonių. Tas skaičius yra labai nepilnas, kadangi bėgimai vyksta slapta, nenorėdami išsiduoti bėgančiųjų giminės ir artimieji beveik viską laikyti paslaptį. Bėgimai būna dažniausia nakčiai ir dažnai į viešumą neišeina. Be to, čia neįregistruotos gyvybių aukos bėglių, kurie prigrėžę besiekdami laisvės. Pvz. žinomas atsitikimas, kai keturi nepilnamečiai prigrėžė bandydami Berlyne upe plaukti į laisvę. Reikšminga, kad net aštuoni Rytų Vokietijos pasienio sargai žuvo patys bandydami pasiekti vakarų laisvę. Neįregistruoti taip pat ir atsitikimai, kada bėglys, susidūręs su nenugalimomis kliūtimis, geriau pats sau atima gyvybę.

Okupantai net organizuoja Rytų Vokietijoje vaikų grupes palei sieną su Čekoslovakija. Tai vadinamieji Taiklių šaulių klubai, kurių nariai paruošiami kariškai, išmokomi naudoti ginklą ir pratinami padėti pasienio sargybos.

Besistengiant Rytų Vokietijos žmones laikyti griežtesnėje kontrolėje, 1979 rugp. 1 d. pravaistas baudžiamojos statuto pakeitimas, pagriežtinant bausmes. Pagriežtintos bausmės dėl okupantams įtarimų santykių su užsienio žmonėmis. Įvestos bausmės už vyriausybės kritikavimą, net ir būnant užsienyje. Uždraustos visos necenzūruotos knygos, išleistos bet kur. Net sudaryta teisinė galimybė bausti už informacijas ar kitus komunistams nepatinkamus ryšius tarp Rytų ir Vakarų Vokietijos gyventojų.

Pagal 1979 birželio 28 d. išleistą įstatymą net ir bandydami pabėgti yra baudžiamas iki 8 m. kalėjimo. Įvesta bausmė ir pagelbintiems bėgti. Kalėjimuose laikoma apie 2500 asmenų, sugautų bėgant ar besirengiant bėgti. Apie 3000 žmonių laikoma kalėjimuose už bandymą pasinaudoti žodžio laisve, kurią įstatymai leidžia. Prievartinė, kieta komunistinė ūkio sistema yra visur neologiška ir nepraktiška. Taip ir Rytų Vokietijoje.

Rytų Vokietijos valdžia griežiai žiauriausios priemonės savo finansams palaikyti: pradedo pardavinėti žmones, kaip baisiais vergijos laikais. Pardavė ypač politinius kalinius. Nuo 1963 metų Rytų Vokietija gavo už pardavimus žmones daugiau kaip bilijoną markių. Pardavė apie 16,000 kalinių, vis kasmet keldama kainą. Išplėstė net po 70.000 markių už žmogų. Vien tik 1980 metais iki rugsėjo pardavė 519. Nežiūrint šios vergų prekybos, Rytų Vokietijoje politinių kalinių skaičius pasiekia maždaug vienodas: apie 6000. Vakarų Vokietija net nenori perdaug dėl tos žiaurios žmonių prekybos dejuoti, kad nenutrūktų galimybė nors tokiomis tamsiųjų vargijos amžių priemonėmis nekaltus žmones vaduoti.

Daug Vokietijos žmonių kenčia dėl persikirtų šeimų. Tačiau komunistinė Vokietija laisviau teisėdžia išvykti tik tuos, kurie jau pasiekę pensijos amžiaus: moteris nuo 60 ir vyrus nuo 65 m., taip pat išleidžia invalidus. Jiems leidžiama išvykti į nesocialistinius

ŽODIS LAISVOJO PASAULIO LIETUVIAMS

1980 liepos 18 d. lietuvių jaunimo iniciatyva grupė jaunų žmonių, dalyvaujant Simui Kudirkai ir kun. Kazimierui Pūgevičiui, prie sovietų ambasadose Washingtono pravedė demonstracijas, kuriose švelnioje formoje buvo panaudota civilinio nepaklusnumo taktika. Iniciatoriai šia taktika siekė išbandyti iki šiol nepanaudotą veiklos būdą atkreipti šio krašto visuomenės ir valdžios dėmesį į lietuvių tautos vedama kovą prieš rusų okupaciją. Mums buvo nesuprantama, kodėl mūsų veikėjai, ypač kurie garsinasi išimtinia teise vadovauti Lietuvos laisvinimo kovai ir taip pat mūsų jaunimas niekad nėra iki šiol panaudoję Amerikoje priimto protesto būdą — civilinio nepaklusnumo.

Ši pirmąją bandymą laikome pasisekusiu. Per spaudą, radiją ir televiziją Lietuvos klausimas palčiai pasiekė Amerikos ir kitų kraštų visuomenę, per akciją JAV Kongrese — mūsų krašto valdžios institucijas. Šis įvykis taip pat tapo tarsi barometras mūsų pačių visuomenės jaunimui Lietuvos laisvės reikalui patikrinti. Demonstracijų dalyviai su pasitenkinimu gali konstatuoti, kad visuomenė tebėra jautri ir konkrečios, su Lietuvos laisvę susijusius darbus visomis išgalėmis remia.

Tiesa, įvykdytos demonstracijos, panaudojant civilinio nepaklusnumo taktiką, demonstrantus atvedė į teismo salę. Demonstracijų dalyviai to

kraštus mėnesiui laiko. Darbinio amžiaus žmonės laikymasis pas savuosius, gyvenančius nekomunistiniuose kraštuose, ypatingai suvaržytas. O juk kariaus, mokytojų, nacionalizuotų įmonių vadovams, kultūrinį ir mokslinį institucijų svarbesniems darbuotojams išvykos į vakarus pas savuosius beveik neįmanomos. Išskyrus pensininkus, vykstantieji lankytis ir vakarus turi pergyventi apklausinėjimus, pažeminimus darbe ir kitus sunkumus.

Laikomasi žiaurios nelygybės: ir vakarus vykstantis pensininkas turi teisę išleisti viso tik 15 markių; pragyvenimą jis turi gauti iš vakariečių, o vakariečiai, vykstantieji į Rytų Vokietiją verčiami kasdien Rytų Vokietijoje išleisti nemažiau 13 markių.

Tai tik maža dalis tų sunkumų, kuriuos komunistinėje priespaudoje turi pergyventi Rytų Vokietijos gyventojai. Komunizmas visur vergija.

J. Pr.

tikėjosi. Tačiau, iš vienos pusės, klysta tie, kurie mums priekaištuoja, kad demonstracijomis siekėme sau garbę. Nesame didvyriai, nenorėdami tokiais būti, o net ir norėdami vargu galėtume. Tikrieji didvyriai yra tie, kurie veikia ir didelėmis bausmėmis rizikuoja okupuotoje Lietuvoje. Mes jiems lenkiame savo galvas ir savo kukliomis pastangomis reiškėme jiems savo solidarumą.

Iš antros pusės klysta ir tie, kurie prieš demonstracijas manė ir dabar tebemano, kad demonstracijomis, teismais ir galimomis bausmėmis suteptume savo gerą vardą ir savo kaktas pažymėsime nusikaltėlių ženklais. Mes manome kitaip: teisėtas protestas nėra nusikaltimas. Nusikaltimas yra užsimerkti prieš blogį. Nusikaltimas yra turimos laisvės nepanaudojimas pavergtų tautų ir skriaudžiamų žmonių teisėms ginti. Protestuoti, net panaudojant civilinio nepaklusnumo taktiką, yra laisvo žmogaus teisė ir privilegija. Ir šiuo metu aukštose Amerikos valdžios pareigose turime žmonių, kurie

protesto demonstracijose ne kartą yra buvę areštuoti ir nušauti.

Savo protesto demonstracijomis mes nieko nerizikavome, o tik prisiėmėme tam tikrus nepatogumus. Mes manome, kad tokius nepatogumus lengvai turėtų prisiminti kiekvienas žmogus, kuris nešioja garbingą lietuvių vardą, o pirmoje vietoje idealistiškai nusiteikęs jaunimas.

Tokios mažytės aukos iš mūsų laukia Lietuvos žmonės, Lietuvos jaunimas. Nepalikime jų vienų. Ar akmenys už juos kalbės, jei mes tylėsime!

Washingtono demonstracijų dalyviai: Margiris Aistis, Asta Banionytė, Ofelija Baršketytė, Leonas Bernotas, Gintė Damuštė, Vytenis Gureckas, Craig Hardy, Linas Kojelis, Juozas Krakauskas, Jūratė Krokytė - Stirbienė, Simas Kudirka, kun. Kazimieras Pūgevičius, Vidmantas Rukšys, Rimantas Sturbys, Danutė Vaičiulaitė, Virgus Volertas, Vytautas Volertas, J. Birutė Zdanytė.

Po žemės drebinimo Pietų Italijoje.

ŽMOGIŠKOSIOS VERTYBĖS

Romoje pasibaigė tarptautinis studijų suvažiavimas, kurio dalyviai Madrido konferencijos išvakarėse studijavo temą „Žmogiškosios vertybės Helsinkio baigiamajame akte“. Suvažiavimo darbus užbaigė Vienos arkivyskupas kardinolas Koenig, kalboje pažymėjęs, jog Helsinkio konferencijos nutarimų pilnintinis įgyvendinimas, ypač žmogaus teisių apsaugojimo srityje, išreiškia Helsinkio baigiamąjį aktą pasirašiusių valstybių subrendimo ir pažangos laipsnį. Kardinolas sa-

vo kalboje nurodė, jog yra būtina kuo plačiausiai supažindinti žmonių mases su Helsinkio konferencijos baigiamuoju aktu, kuriame yra iškeliamas žmogaus vaidmuo tautų ir valstybių gyvenime. Romoje įvykęs studijų suvažiavimas savo nutarimus pasiuntė visų Helsinkio konferencijos baigiamąjį aktą pasirašiusių valstybių atstovams, dabar susirinkusiems Madride. Helsinkio aktas pilnai įgyso savo prasmę kai žmogus suprastame akte iškeliamą jo nepamainomą vertę.

Rimties valandėlė

LAIMĖTI PASAULĮ SU MEILE

Kaip Evangelijos aprašo, Jonas Krikštytojas savo gyvenime nepažinojo civilizuoto gyvenimo, kuris su savo kultūra kelia aikštėn žmogiškosios prigimties sugedimo apraiškas. Jis visą savo gyvenimą praleido tyruose. Jis buvo dykumų žmogus. Vilkėjo kupranugario vilnų apdarą, strėnas buvo susijuosęs odiniu diržu, valgė skėrius ir laukinių medų.

Evangelijos nieko nesako, kaip jis pateko į tyrus. Galimas dalykas, kad jis savo motinos Elzbietos buvo slepiamas tyruose, kad nebūtų Erodo nužudytas, kai šis davė įsakymą išžudyti visus vaikus iki dviejų metų amžiaus. Tai gal iš pat mažens jis ir pasiėjo tyruose. Priprato prie tokio keisto atsiskyrėlio gyvenimo ir tik apie trisdešimtuoju savo amžiaus metus jis gavo įkvėpimą išeiti į viešumą skelbti Mesijo atėjimą, kad visa tauta jo sutikimui pasiruoštų. Jis už Kristų buvo tik pusė metų vyresnis.

Jonas Krikštytojo kalba rodo, kad jis neturėjo rabinų išauklėjimo, bet žinojo Dievo įsakymus ir išrinktosios tautos paskirtį. Jis kalbėjo ne taip, kaip Jeruzalės rabinai ir fariziejai mokytojai. Jo kalba buvo šurkšti ir be jokių kompromisų. Einančius krikštytis fariziejus ir sadukiejus jis išvadino angių išperomis. Visokios rūšies gyvates ir žalčius gerai jis pažinojo ir ne kartą matė, kaip šie slepiasi ir bėga nuo pavojaus. Todėl tą vaizdą pritaiko jis fariziejams ir sadukiejams, kurie, eidami krikštytis, neturėjo tikros atgailos ir atsivertimo.

Jonas Krikštytojas bijojo tik Dievo rūstybės. Jis nepaisė, ką apie jį pasakys žmonės ir kaip su juo pasielgs valdžios autoritetai. Erodas Antipas lankėsi Romoje pas savo brolių ir paviliojo jo žmoną, kurią vėliau vedė, atleisdamas savo tikrąją žmoną. Jonas Krikštytojas, sužinojęs apie tai, pradėjo šaukti prie Jordano upės ir apie Erodo Antipo nedorę. Nėra saugu prieštarauti despotui. Erodas liepė kareiviams Joną suimti ir įmesti į požemį tvirtovės, kuri buvo kalnuose prie Mirties jūros.

Galime suprasti, ką Jonas Krikštytojas išgyveno kalėjime. Jis buvo tyrų ir laisvės žmogus, kuris džiaugėsi saulės šviesa, dangaus skliautų, vėjo dvelkimu. Jis niekad negyveno uždaramame name. O čia nebuvo šviesos ir tų platybų, prie kurių jo siela buvo taip pripratusi ir su visa

gamta taip suaugusi. Visada kaliniai labai laukia tos valandos, kada praeis saulės spindulys pro langelį, jei toks langelis yra.

Gyvendamas tokioje vietoje, Jonas dar labiau pradėjo svarstyti apie Mesiją. Jį kartais aplankydavo jo buvusieji mokiniai. Jie papasakojo apie Jėzų, kaip jis gyvena, kokius mokinius turi ir ką kalba žmonės. Jonas norėjo dar daugiau sužinoti apie Jėzų, kuris, atrodo, turėjo būti patsai Mesijas. Todėl siuntė savo mokinius pas Jėzų atsiklausti, ar jis iš tikrųjų yra tasai, kuris turi ateiti, ar dar reikia laukti kito (Mt.11,3).

Toks Jono klausimas sukelia daug neaiškumų. Juk jis Viešpatį pakrikštijo prie Jordano upės ir šaukė minioms: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę! Čia tasai, apie kurį aš kalbėjau: po manęs ateis vyras, anksčiau už mane buvęs, nes jis pirmesnis už mane“ (Jn.1,29-30). Jonas girdėjo ir balsą iš dangaus sakant, kad šis yra mylimasis sūnus, kurio reikia klausyti (Mt.3,17).

Keletas Jono Krikštytojo mokinių buvo jau prisijungę prie Kristaus apaštalų, bet tie, kurie lankė Joną kalėjime, vis dar laikėsi atokiau nuo Jėzaus. Jiems buvo kilę visokių abejonių, kai jų mokytojas neteko laisvės. Greičiausia Jonas savo mokinius siuntė pas Jėzų su klausimu, kad patys Jėzus visas abejones išblaškytų. Viešpats Jėzus žinojo, kad Jono mokiniai sugrįš pas savo mokytoją ir vėl diskutuos apie tikrąjį Mesiją, kurio laukia visa tauta.

Taiči Jėzus ir liepia mokiniams keliauti pas Joną ir pasakyti tai, ką jie patys savo akimis matė, kad „aklieji praręgi, raišieji vaikščioja, raupusotieji apvalomi, kurie girdi, mirusieji prikeliami, vargdeniams skelbiama geroji naujiena“ (Mt.11,5). Šiame pranešime Viešpats pridėjo ir vieną perspėjimą Jonui: „Ir palaimintas, kas nepasipiktins manimi“ (Mt.11,6). Jonas skelbė linksmą naujieną su pristatymu Dievo galybės, kuri viską triuškiną, o Jėzus kalbėjo apie savo Tėvo šventumą su dieviška meile. Jonas turėjo suprasti, kad blogio galybė turi būti nugalėta su meilės jėga. Atseit, Jonas neturi nusivilti, kad Mesijas nerodo triuškinančios jėgos, nes jis atėjo laimėti pasaulio su meile.

V. Rmš.

TILTAS

V. ŪSELINĖ

5

Automobilis lekia baisiu greičiu, bet Kristina nejaucia baimės. Tai, kas vyksta čia pat, tarp juodviejų, yra tiek svarbu, jog visa kita netenka reikšmės. Vėl kurį laiką važiuoja tylėdami. Bet štai Kęstutis pradeda kalbėti. Jis kalba greitai, ir Kristinai atrodo, jog jis kalba be jokio jausmo šaltu, žiauriu balsu. Kristina per daug pasiskendusi savo skausme ir rūpesty, kaip ji girdėtu, jog po to šaltumu slepiasi baimė, neviltis ir bejėgiškas užsispyrimas...

Jis kalba gan ilgai. Tačiau į Kristinos sąmonę krinta tik svarbiausi sakiniai. Jie žiedžia jos širdį, jie sutrūpina jos savigarbą, jie žudo joje pasitikėjimą meile, pasauliu, žmonėmis... Jeigu jos gerasis Kęstutis taip gali kalbėti... Tai ko galima laukti iš kitų.

Mano mokslo metai... — kalba Kęstutis. — Mano ateitis... Išsizadėti karjeros... Tėvas niekad nedovanotų. Tiek mažai laiko beliko iki pabaigos. Viską reikia sutvarkyti. Yra būdų... — Byra žodžiai, degina, smelkia, žudo.

Automobilis važiuoja jau lėčiau, ir ji mato, jog jie grįžta tuo pačiu keliu atgal. Vadinasi, juodviejų pokalbis tuoj turės būti baigtas. Bet

kaip? Ji bando įsiterpti:

— Kęstuti, bet mes visuomet kalbėjome, jog...

— Ką kalbėjome! — beveik šaukia jis. — Tu turi suprasti. Viskas neįmanoma. Turim kaip nors susitvarkyti... Kitos atranda būdą.

Kristina tyli. Nebeliko žodžių... Nebeliko nieko. Ji dar girdi, kad jis mini pinigų, kuriuos jis parūpinęs. „Pinigai nesanti problema“... Ir jai atrodo, jog nebėra jau vietos didesnei kančiai jos širdyje.

Automobilis sustoja netoli salės. — Aš manau, kad tu turi grįžti į salę, — sako Kęstutis. — Nesakyk niekam nieko. Mudu sutvarkysim viską.

Gal Kristinos tylėjimas jam atrodė esąs sutikimo ženklu. Pamažu jis tiesia ranką, norėdamas ją apkabinti. Tačiau ji pasitraukia atgal ir atidariusi duris greitai išlipa laukan. Kęstutis lenkiasi pirmyn uždaryti jos durį ir dar taria vis tuo pačiu nenatūraliai raminančiu balsu:

— Nesirūpink, viskas bus tvarkoj. Dar susitiksime. Aš paskambinsiu rytoj.

Bet ji jau eina šalin. Šaltis apeupa ją lyg šlapia skraiste, įsiskverbia iki pačių kaulų. Tik pusė bloko iki salės durų. Ji dreba visu kūnu... Priėjusi iki laiptų, ji staiga sustoja — „Kur aš einu?“ — klausia savęs. Vaizduojasi pilną salę žmonių. Galbūt jau pertrauka. Susirūpinusios motinos akys. Tėvo griežtas balsas: „Kur buvai iki šiol? — Paskui vėl programa. Kas nors dainuos... Reikės ramiai sėdėti iki galo... Paskui šokiai...“ „Kur Kę-

tutis, kodėl jo šiandien nėra?“ Linksmaš Milos veidas... Vaizdai lekia prieš jos akis... ir staigta ji pasuka atgal. Ne, ji negali eiti vidun po to kas įvyko. Jos kojos permirkusios, plaukai susivėję. Ką ji sakytų?... Bet svarbiausia... svarbiausia — ji neturi nė trupučio jėgų dar nors valandą ilgiau kentėti... Po to viso, kas tarp jos ir Kęstutis įvyko, po to, ką Kęstutis jai pasakė... Nė trupučio jėgų toliau gyventi...

Išleidęs Kristiną, Kęstutis paspaudžia gazą, ir mašina, tarsi pajutusi jo nuotaiką, piktai pašoksta iš vietos ir neria pirmyn. Pro šalį lekia namai, gatvės žiburiai nutįsta juostomis, tiltas vaiduokliška praskrenda stulpais ir bedugnėmis ir pagaliau prieš jį nusidriekia šiuo nakties laiku pustuščio greitkelio juodoji juosta. Mašina lekia žvimbama ir jau pats greitis svaigina Kęstutį, tirpdo jame įtampą, susijaudinimą ir neviltį. Pamažu nurimdamas, jis sulauko mašinos greitį. Mintys vėl grupuojasi, apipavidalinamos žodžiais... „Kitaip negalima“ — kartoja jau kurį laiką. „Vesti dabar būtų beprotystė... Durna, durna Kristina. Kodėl ji nemokėjo išvengti. Štai Algis ir Janina. Trys metai ir nieko neįvyko...“ Prisiminus Algį (kurio patarimais Kęstutis daugiausia ir vadovavosi), Kęstutis pasijuto daug ramesnis. Algis, jis, Kęstutis, negalėtų būti toks kaip Algis. Visuomet ramus, pasitikęs savim, nepaisęs nieko, keičias mergetaitė kas sezoną... Tiesa Janina yra jo nuolatinė, bet jis nepaiso jos pavydo ar priekaištų. Algis, mokąs švaistyti

pinigus, gauti tų pinigų iš kažkur, mokąs skolinti ir neatiduoti, mokąs gerti ir nepasigerti, mokąs iš visko juoktis ir nieko nepaisyti. Tiesa, jis bent trimis metais vyresnis už Kęstutį, bet jau daugiau kaip penkeri metai gyvena atsiskyręs nuo tėvų, turįs savo butą. Ak, tame bute ir juodu su Kristina buvo nevieną kartą susitikę. Algis visuomet buvo pasirošęs draugui pasitarnauti.

Sugrįžęs mintimis vėl prie Kristinos, Kęstutis prieš paties savo valią ir nusistatymą, staiga pajunta, jog jo širdis sudreba iš pasigailėjimo. Per visą šį vakarą, per visą tą nelemtą susitikimą, jis buvo užšaldęs, užgrūdinęs save, įtikinęs save, jog kitaip ir negali būti. Jau visą mėnesį, nuo to laiko, kai vieną rytą jis rado pašto dėželėje tą lemtingą Kristinos laišką... (Kokia durnelė — rašyti laiške apie tokį dalyką!). Kęstutis ruošėsi didele, žiauria kova su savim ir Algis buvo jo didžiausias pagelbininkas ir patarėjas. Žinoma, prisidėjo ir kiti aplinkybės. Svarbiausia gal jo tėvas. Nuo pat mažens Kęstutis kiek bijojo savo tėvo. Tačiau jis ir gerbė jį, gal pats to tikrai nesuvokdamas. Gerbė jį už jo didelį talentą, pasisekimą, už jo sugebėjimą uždribti didelius pinigus, už jo puikią jaunatvišką išvaizdą. Kai Kęstutis ruošėsi stoti į universitetą, tėvas manė, jog reikalinga ji pamokyti, „parodyti jam kelią“. Tik tą vieną kartą tėvas ir tesikalbėjo su juo rimtai. Bet Kęstutis puikiai atsimeina tėvo žodžius, o dar geriau jo šaltą, be kompromiso žvilgsnį.

(Bus daugiau)

GETTING AROUND WITH PAT

From the practical... to the exotic - - In Merchandise and Service - - - All Over Chicagoland!!

Guess What! Rimas Dagys, genial owner of ITALIAN VILLA PIZZERIA is LITHUANIAN! Maybe that's why the pizza and other Italian specialties are so outstanding. You Must Try! 6242 S. Pulaski Rd., 585-7020. We Deliver

No wonder you love CHINA NIGHT CAFE. Their Cantonese dishes and seafood are always excellent, service - pleasant. Great for parties! Carry out. 7 days, 11 AM - 10 PM. 1140 W. Taylor, 421-7130

Amazing business opportunity! Own the thriving DO IT YOURSELF SHOP for just a few thousands! (Customers fix their autos under supervision). Owner is busy with other interests. 5652 N. Broadway, 784-2650

Make Sunday special! Go to DON'S FISHMARKET. All the champagne you wish with all the wonderful brunch buffet you can eat! 11:30 - 2:30. \$9.25. No reservations - free Bloody Mary if you must wait! 1123 N. State, 943-2800

GOLDEN SWAN has everything to make your party perfect! Handsome facilities, superb Polish-American dishes, fine service. Make your holiday reservation now. 24 hr. phone. 5142 W. Belmont, 283-0662

For furnace and boiler cleaning and repairs - DUNLAP AABAL HEATING. All make replacement parts, too. Gas, oil or coal. 25 years of fine work. Sensible prices! 24 hr. service. 423-2270 or 224-7212

Most fantastic gift idea: "Your very own" HYDROGEN BOMB! No kidding? Of course kidding - it's 11" replica. What a gag gift! \$15.95. Order from NUCLEAR CRAZIES. Allow 3 wks. for del. 1347 E. 87th St. Chicago, IL 60619

You'll find CARM'S BARBECUE in 3 spots. No wonder! Italian beef and sausage at its best! So run, don't walk, to the nearest Carm's. And enjoy! 804 S. Cicero, Chicago, AU 7-3930; No. 2 7101 Roosevelt, Berwyn, 788-8400; No. 3 1801 Wolf Rd., Hillside, 449-0125

Big, big party treat: long submarine sandwich from BILLY'S SUBMARINES - up to 12 feet! Filled with the best meats, cheese, other goodies. Always wows 'em! 7 days, 10 am - 3am. 2227 Laramie, Cicero, 863-1333

Wherever you're headed consult MAGNIFICENT MILE TRAVEL, INC. Their experienced planning makes any trip easier and saves money. Ask about group rates. It'll be a "bon voyage"! 700 N. Michigan, 206-208, 664-9000.

Small or large party - have it at PITZAFERRO'S. Exceptionally comfortable facilities for 50 to 65, or large groups of 75 to 350. And, as we know, their food is outstanding. 6755 W. Diversey, 237-9700

Love it! Champagne Brunch at PUTN ON THE RITZ. All you can drink - with a magnificent buffet. Everything from roast beef to salmon. Sun., 10:30-3:30. \$7.95. Children under 7, \$3.95. Butterfield Rd., 1 mile E. of Yorktown, Lombard, 654-3656

Give a memorable party with no work! Serve regular or stuffed pizza from ONESTI PIZZA. Both are exceptional. Their sandwiches are superb too. Pick up or delivery. 2755 W. 71st St., 471-0220

Feast on exciting Cantonese and Mandarin dishes at MAE KOW. Buffet lunch, Mon. thru Sat. All you can eat, \$3.25. Senior citizens, \$2.95. 4849 W. Irving Park, 283-7231

For homemade specialties - it's ANGIE'S PIZZA WEST. Every Italian dish, all types of pizzas - and a delicatesse! Have them cater any occasion. It'll be a success! 4047 W. 115th St., Alsip, 371-1308

Your recreation room can be the most fantastic in the neighborhood! Your parties can be the most entertaining! And you can have more fun than ever! Do it all with ATLAS GAMES Holiday Specials. Pinball Games, 4-players, as low as \$295. Juke Boxes. Am-Rockola, as low as \$595. Just an idea of what you'll find there. You must see for yourself! Parking in rear. 2122 N. Western Ave., 276-5001

The best Italian dishes cooked in the best way are at ROSEMARY'S KITCHEN & PIZZA. And their pizza is spectacular, too. Here's food to make a party festive! Mediterranean style dining room, for your dining pleasure. Fast delivery & pick-up. 5786 S. Archer, 585-8367

Dress better than ever! Have an expert seamstress make clothes just for you - at RITA'S FABRICS. Alterations, too. And even many, many fine fabrics. All reasonably priced! 2417 W. 63rd St., 925-6674

Your holiday party will be remembered when the decor's from THE BALLOONERY INC. Lighthearted for Christmas, joyous for New Year's. And always unique and lovely. So be different, intriguing. For info, call 432-9005

Hungarian dishes are a culinary experience at the charming BON TON RESTAURANT AND PASTRY SHOP. Do try the pastry - each is a creation! Carry out, and efficient catering. 1153 N. State, 943-0538

At GREG'S STANDARD SERVICE STATION a whole family is at your beck and call! Greg Sr., Rose and sons, Greg Jr. and Mark. Reliable with any auto repair. They test - not guess. 3010 S. Cicero, Cicero, 863-5657 or 863-9536

Saving heat means saving dollars - insulate! Get expert guidance at PORRECA HOME CENTER - choose from Owens Corning Fiberglass Insulation. It's tax deductible. So save 2 ways! 7219 W. Ogden, 447-0710

Positive protection for your home or business: a guard dog from SKYWAY KENNELS. Buy or lease one - or have them train your dog. They have 30 years of experience. So be safe! 7920 S. South Chicago, 734-3637 (If no answer, 734-3634)

Terrific! The Italian and American dishes as well as the super pizza at SAM'S SKY WAY RESTAURANT & PIZZA. Take out or relax in the pleasant dining room. We also serve cocktails. So good for parties! 5908 W. Lawrence, 736-8116 or 736-8123

You must meet Petras, genial owner of BROWN'S FRIED CHICKEN in BENSENVILLE. He's Lithuanian! Specializes in holiday parties - And the chicken is delectable! 511 W. Irving Park, Bensenville, 766-5994

Deck the house at JIM'S ACE HARDWARE! Trees, wreaths, ornaments, everything you need! Plus china, collectible porcelain figurines, other gift items. Xmas shop here! 4354 W. 63rd, 767-7049

Make your next party memorable and outstanding. Serve unusual Latvian and Polish dishes from HELEN'S DELICATESSEN. These and all their food are of the highest quality. 4450 1/2 S. Kedzie, 847-4512

Keep your home safe. Consult experts - call JD'S KEY & LOCK SHOP. They have the proper lock for you. can repair broken ones, too. 24 hour emergency service. 2500 W. 51st St., 436-8200

WHAT'S BETTER THAN GORDANO'S STUFFED PIZZA??? NOTHING!! For a special treat have their fantastic Stuffed Spinach Pizza. And remember GORDANO'S on Irving Park for holiday parties. Nothing can compare with the food nor the fabulous atmosphere. 5927 W. Irving Park, 736-5553

DANCE FOR NON-DANCERS offers lunchtime classes in "DANCER-CIZE". Improve your figure! Feel better! And enjoy your lunch hour more! Loop location. Tues.-Th., noon-12:45. Call for info. 22 E. Van Buren, 664-6374

Your home will be stunning with a custom wall design from COLOUR SCHEMES INC. Murals, graphics, many other unique ideas by expert artists. Have a free consultation in your home or our office. 53 S. Washington, Hinsdale, 920-8009

Need legal counseling? ATTORNEY AT LAW, ROBERT H. BISAILLON is nearby. His expertise includes real estate, wills, probate and estate law. Plus divorce and other family problems. 6322 S. Pulaski, 284-2999

There's something for everyone at ROSELLI RESTAURANT. And it's all so tasty! Pizza, steak, ribs, chicken, shrimps, even liquor. Satisfy your whole family. Delivery every day. 6166 W. Higgins, 775-4447

Chicago Magazine calls this Chicago's BEST PIZZA. Of course! It has the best ingredients and more cheese! You'll love the taste experience at GIORDANO'S. Bring Your Friends! 12658 So. Harlem, Palos Heights, 448-8140

Better than a trip to Italy! Enjoying food from SORRENTO'S ORIGINAL NO. 1! Italian & American dishes - plus pizza that's REALLY No. 1! Dine in, pick up, delivery. 7713 Belmont Avenue, Elmwood Park, 456-2446

Savor the finest international dishes at DELTA RESTAURANT. An amazing variety! And every one is exciting. Reasonable prices, too! Open for breakfast, lunch and dinner. 3205 N. Cicero, 545-4343

GABBY'S is great! Great food! Great drinks! And the greatest live entertainment! No wonder they're enlarging. Go - you'll have a gala time. Call for list of performers. 6300 W. Ogden, Berwyn, 484-9806

Positively perfection - barbecued ribs at the GLASS DOME HICKORY PIT. And wide variety of other fine specialties! All in an enjoyable family atmosphere. Come as you are. Banquet facilities, too. 2801 S. Halsted, 842-7600

MATEO'S for the greatest Mexican dining this side of the border. Fine American dishes, too. Wonderful Every-Wednesday Special: whole red snapper, vegetable, salad, only \$5.95! 5451 N. Lincoln Ave., 271-3350

Went temporary employment? Or employees? WESTERN TEMPORARY SERVICES offers both! Excellent source in clerical, light industrial, medical fields. - Even for a Santa Claus! Norridge: 456-4480. Wheeling: 451-5320

Beautiful your home for the holidays and save! M. BRIAN WALLPAPER has an exceptional collection of fine wallpaper at discount prices. Also window treatments you must see. Do go! 8812 Dempster, Des Plaines, 824-8811 Dempster Plaza Shopping Center (Across from Lutheran General Hospital).

Not only great pizza - but the most unusual Italian dishes anywhere are at BARONE'S! American, too. And a superb salad bar. Charming and comfortable family atmosphere. Do go! 401 W. Armitage, 266-7337

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Specialis siuntinys 1 - 1980.

Labai gera angliška vilnonė medžiaga, gali būti vyriškam arba moteriškam kostiumui; vakarinei suknelei medžiaga arba lygi vilnonė medžiaga suknelei; vyriškas arba moteriškas megztinis; komplektas moteriškų nailoninių apatinių arba vyriškų geresni marškiniai; „Wrangler“ arba „Levi“ jeans, melynios arba rumbuotos velveto; crimplene medžiaga moteriškam kostiumeliui arba dviem suknelėm; vyriški arba moteriški odiniai geri pusbačiai.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu \$300.00. Taip pat dar galima į šį siuntinį padėti 9 svarus prekių: medžiagos galima padėti 4 m., ir dirbtinio minko kailio paltui 2.75 m.

Zemiau siūlome keletą naudingėsių dalykų:

Aviakailiai, ilgi, vyriški, arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, sveria 5 sv.	\$260.00.
Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui, sveria 6 sv.	\$100.00.
Jeans, „Wrangler“ arba „Levi“ (siuntinyje gali būti dvi) sveria 2 sv. Kaina už vienas	\$48.00.
Jeans „Wrangler“ rumbuoti velveto (siuntinyje gali būti dvi) sveria 1.5 sv. Kaina už vienas	\$48.00.
Vyriškas arba moteriškas megztinis, sveria 1 sv.	\$43.00.
Moteriškos arba vyriškos nailoninės kojines	\$3.50.
Vilnonės arba šilkinės skarelės	\$14.00.
Telescopis lietašgis, sveria 0.5 sv.	\$13.00.
Geresni marškiniai	\$21.00.
Vyriški arba moteriški pusbačiai, sveria 1.5 sv.	\$52.00.
Puiki medžiaga suknelei, sveria 1 sv.	\$33.00.
Angliška vilnonė medžiaga eilutėms, sveria 3 sv.	\$67.00.
	\$76.00.
Kalkuliatorius TI - 33 Texas	\$110.00.
Stetoskopai, sveria 0.5 sv.	\$67.00.
Sie maisto produktai galima siųsti su rūbais: 0.5 sv. arbatos - \$4.50. 0.5 sv. nescafos - \$7.00; 1 sv. kavos - \$5.50; 1 sv. šokol. saldinių \$8.50.	

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, tarpininkaujame išsiraipinant pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba pinigais.

BALTIC STORES & CO.

(J. JURAS)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England

Tel. 01-400-2592

A. Gustaičio „Sėkminių vainikas“ Detroito scenoje.

Nuotr. Jono Urbano

Keletas pastabų po „Sėkminių vainiko“

ALFONSAS NAKAS

Prieš penkias dešimtis savaičių (1979. XII. 1) statytas Antano Gustaičio „Sėkminių vainikas“. Detroito Lietuvių kultūros centre, buvo pakartotas š. m. lapkričio 15. Šį kartą lijudra nemu leido apylinkės kelių, nebuvo net lietaus. Suvažiuavo visi, kam anamet nebuvo lemta prisikasti, o ir daugelis jau mačiusiųjų, viso daugiau kaip 400 žmonių.

Rengėjų - Jaunimo choro t. v. v. komiteto vardu prieš spektaklį trumpai prabilo pirmininkė Stasė Smalinskienė. Ji priminė, jog dekoracijos ir režisūros pagrindai - neseniai mirusio Justo Pusdešio, nors paskutinis patvarkymus atliko Karolis Balys. „Zmo gaus nebėra gyvųjų tarpe, bet jo darbai paliko...“ Paprasė publika sustoti ir minutėlės susikaupimu vėlioni pagerbti.

Uždanga atskleidus, scena žydėjo jaunų žmonių tautiniais drabužiais. Geras pusšimtis aktorių, šokėjų, statistų - dainininkų stovėjo gražiai išdėstyti, it lėlės sustingę judėsi, rankų geste, kiti pravirom burnom žodžiu tarti. Įspūdinga ir pradžiai Daug geriau, nei laukti, iki pirmo veiksmo scenai įjaučiamiesi iš užkulisų subėgs.

Visi veikėjai - perykštai, išskyrus Kastutę. Pirmą šią rolę atlikusi Aida Smalinaitė ištekėjo ir išskrido į Kaliforniją, tai jos vietą užėmė Rita Neverauskaitė. Laikydamosi programoje nurodytos eilės, viena kita pastaba drįstu jų vaidybą įvertinti. Paulina Heiningtonė (našlė Petrušienė) - rami, koordinuota, žinanti savo svorį ir vertę. Pagrindiniai ją traktavo ir scenos veikėjai, ir žiūrovai. Laima Tautkevičiūtė (Petrušienės duklė Jievtė) - pati svarbiausia jaunųjų veikėjų tarpe. Vaidino įtikinančiai ir nepaprastai nuosirdžiai. Besielodama dėl išvaržomo ūkio, pirmojo scenoje ji pravirom (sic!) tikromis ašaromis. Linas Mikulionis (Petrušienės sūnus, daktaras Kazimieras) - ne pirmos svarbos veikėjas, nors jo vardas nuo veikalo pradžios iki galo visų linksmuojamas. Buvo natūralus. Linas Mikulionis, nebandęs keisti nei balso, nei eisenos, nei manierų. Kad nuo mažumės visų detaliučių pažįstamas jaunas inžinierius panešėtų į įsivaizduojamą daktarą, reikėjo bent grimum (gal barzdžiuke, gal dar akiniai) - bet nebuvo padaryta. Rita Neverauskaitė (kaimo mokytoja Kastutė) vaidino labai temperamentingai. O rolę kaip tik tokios, sangviniškos, reikalav. Pirmą sunkiau buvo tikėti, kad šalta, lėta, sofistikauta A. Smalinskaitė taip jaudintųsi dėl berno ir „iš meilės“.

Net slapstyti su tuo jaunimo. O R. Neverauskaitės vaidyba tikėjo me. Rimas Kasputis (vargonininkas Benediktas) - vertas tų pačių pastabų kaip L. Mikulionis. Ir jis scenoje gerai jautėsi, bet ir jam, kaip aktorui, kėmė nepaprastai detaliučių tarpe populiarumas. Ir jam verkiant reikėjo grimu, kaukės. Birutė Šveitienė Didžbalienės rolę atliko šauniai. Ji - labai jau nesudėtingo veiksmo spiritus movens. Jai pasirodžius kildavo juokas sajeje, o scenoje visiems atsiradavo šiek tiek darbo. Puikus balsas, laisvi gestai. Gal tik kiek publika vargino kiekvieno žodžio akcentavimas, nors toli gražu ne viskas jos monologuose buvo auk-

sas. Karolis Balys, vaidinęs Petrušienės samdinį Joną - antroji komiška veikaliuko figūra. Tai puiškus B. Šveitienės partneris, publikos juokintojas, stagnacijos scenoje mažintojas. Paulius Jankus (Jurgis) ir Asta Jurgutytė (Onutė), kaimo jaunuolių nedideles roles atliko natūraliai, drąsiai. Ypač pažangą nuo pirmo metu padarė P. Jankus tiek balsu, tiek laikysena išveržęs iš statisto kiaučio ir įžengęs į visų pastebimo aktoriaus rolę. Nors šnekamų rulių neturintių choristų bei tautinių šokių šokėjų tarpe buvo daug „nežinojimo kveikio“, statistikumo, vienas kitas toje spalvingų kostiumų minioje visiškai vykusiai mokojo apsimetinėti niekieno nestebima, petrušienės kieme besilinksminanti jaunuoli.

Plačiau sustojau ties dramatinio „Sėkminių vainiko“ elementu, nors svarbiausias šio pastatymo tikslas - muzika, lietuvių liaudies bei kompozitorių dainos. Dama ryškiniu rodė, kad ji mūsų kolonijoje užgaita, paniekinta, niekieno nebeuoselejiama. O turėtų būti kitaip. Jaunimo kongresų ir etninio renesanso veikimas, dabartinis mūsų jaunimas ima atgauti lietuvišką žadą. Visi, kas šiame spektaklyje šnekėjo puikiai sia lietuviška tarsena. Jiems reikia dramos vien jau dėl lietuviško žodžio. Ergo - verkiant atgavinti Detroito dramos sambūrį ir leisti jaunimui puoselėti lietuvišką žodį.

Kaip pirmą taip ir čia apšaukiam „Sėkminių vainiko“ spektaklį muzikinės dalies vykdytoju buvo Stasys Slizys. Jo išlavinta bene 44 asmenų (dėl skaičiaus tikslumo galvos neguldau) mišrus Jaunmo choras bei keturi duetiniai pastatymų atliko net 16 liaudies bei lietuvių kompozitorių sukurtų dainų. Pusantros valandos užtrukusiame spektaklyje tai užėmė bent du trečdaliu laiko. Pirmam veiksmui, kur daugiau dramatinio elemento, su duetais šauniai pasirodė pirmas Rimas Kasputis ir Laima Tautkevičiūtė, paskui Rita Neverauskaitė ir L. Tautkevičiūtė. Nors duetų atlikėjų balsus pastebimai stiprino ant scenos sukelti mikrofonai, bet jų grožio beveik nesu menkinu. Antrame veiksmu duetai buvo dainuojami jau su choru. Dviem atvejais juos atliko Linas Mikulionis ir R. Neverauskaitė. Lyginant su perykščiu pastatymu, tuomet dainuota 10 dainų, o šiame spektaklyje, kaip minėjau, 16. Šešios dainos buvo visai naujos, spektakliui specialiai Jaunimo choro išmoktos. Ju tarpe septynios liaudies dainos, visos St. Slizio harmonizuotos, o devynios - lietuvių kompozitorių sukurtos (A. Bražinsko, V. Budnietičiaus, K. Kavecko, J. Gaizausko, B. Budriūno, St. Slizio, B. Gorbulskio). Visos gyvos, skambios, jaunimo su ūpu dainuojamos, lietuviškos žodžius aiškiai išsiskiriančios. Nebevargiu su visų pavadinimais nurašinėdamas. Nereikia kalbėti, kiek choro vadovas St. Slizys turėjo į šią jaunimo operetę (manau, kad toks vardas pastatymui tinka) darbo įdėti, juo ba, kad jis pats visas dainas subavo ir suorkestravo, o spektaklio metu - pianinu lydėjo. Beje, šalia jo „simfoninį orkestrą“ sudarė Almos Matvekaitės bei Vilijos Telyaitės klarnetai ir Vido Neverausko akordeonas.

Trečias elementas - tautiniai šokiai. Čia jau Rusnės Baltrušai

tytės vadovaujamos, neseniai įsteigtos t. š. grupės „Audinys“ nuopelnas (pirmą t. šokių ansamblo Gobienės t. šokių ansamblo „Silainė“). Nedaug, bene tris šokius tepasoko, bet jų įvedimas spektakliui suteikė įvairumo, spalvos. „Audinys“ dar toloka iki „Silainės“ lygio, bet gerai norai ir šokių entuziazmas jau neša valsius ir publika kiekvieną šokį su džiaugsmu priima.

Dekoracijos, kaip sakytą pradžioje, perykštės, vėlionio Justo Pusdešio parūpintos. Jās sudarė abiejuose scenos šonuose po lietuviškas ornamentais išpuoštas namų galas, o scenos gilumoj, centre, - didelis, žalias ažuolų lapų vainikas. Baldai - tik stalas ir suolas kairėje pusėje. Tos suprantas, nes erdvės reikėjo didelei jaunimo miniai. Scenos apšvietimas (turbūt A. Plečkaičio) - programoj nepažymėta) buvo geras.

Prisiminimui kiekvienas žiūrovas išsinešė po dailiai, žaliu raštu atspausdintą, ir tris skilts su lankstoma programos brošiūrėlė. Nežinau, kokių kriterijų vadovaudamiesi rengėjai nustatė aktorijų eilę. Jei pagal rulių svarbumą, po P. Heiningtonės ir L. Tautkevičiūtės turėjo sekti B. Šveitienė ir K. Balys. Jei pagal alfabetą, tai dar kitaip. O iš tikrųjų visuose JAV bei Kanados teatruose priimta programos surašyti aktorius jų išėjimo tvarka. Tuomet būna patenkinti ir vaidintojai, ir žiūrovai ir... recenzijas rašantieji.

Po spektaklio du scenos vėtinai priviečiam pokalbį galavę, kodėl su „Sėkminių vainiku“ nevažiuojama į V Teatro festivalį Chicagone. Priitariu ir klausiu: kodėl? Pasiseikimas būtų buvęs garrantuotas. Ir ūpo, ir paskatos štai čia Detroito jaunimui - ne už LF milijonus nenupirkimų.

Po spektaklio trumpai, bet pakankamai ryškiai pagerbtas 30 muzikinės veiklos metų Detroito šventikas Stasys Slizys. Čia programa mai vadovavo ir solenizanto biografinius bruožus pateikė Kazimieras Kizlauskas. Apie lietuvių muziko reikšmę bei pareigas tautinėje bendruomenėje kalbėjo Balys Gražulis. Žodžių St. Slizį sveikino Kęstutis Smalinskas (LB Detroito apyl. vardu), Rita Kasputienė (Gabijos ir Baltijos tautų skautų), Alfonsas Juška (Detroito ateitininkų), Stasys Šimoliūnas (Dloc'o), Valentina Černiauskienė (visų solenizantų anksčiau vadovautų ar diriguočių chorų), Laima Tautkevičiūtė (dabartinio Jaunimo choro vardu). Raštu sveikinimus atsiuntė Detroito Lietuvių Kult. kl. ir Detroito birotininkų vadovybės, o taip pat Julius Kazėnas, Clevelando Ramo vėnų choro vadovas. S. Slizius išteikta vertinga dovana - Dagio bareljefinė medžio skulptūra „Kam klininkas“. Šia proga jaunimo choro tėvų k-tais išleido Gražulio redaguota, Stasės Smalinskienės viršeliu apspausdinta, didelio formato 36 puslapių leidinį, kuriame tekstuose ir nuotraukose išryškinta muziko St. Slizio veikla. Sveikinimų programą išsėmus, trumpa padėkos žodį tarė solenizantas. Tarp kitų, leidybą yra ir gen. garbės konsuls Juozas Davydienės sveikinimas. Galia tik, kad keliolikos minučių labai sklandus pagerbimas buvo atliktas salę aklinai aptemdžius, prožektoriais šviesos oval eskančiant tik prie mikrofono stovinti sveikintoja. Kas taip ir sugalvojo?

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Padangos. Priekinių ratų reguliavimas ir balansavimas. Stabdžiai. Durtinukai. Išmetamieji vamzdžiai ir kiti pataisymai. FIRESTONE TIRES. Wheel alignment and balancing. Brakes. Shock absorbers. Mufflers and pipes. Tune-ups. Lubrication. Change of oil and filters.

COUNTRY AUTO AND TIRE SERVICE
2423 West 59th Street - Tel. GR 6-7777

Veikia nuo 7:00 val. ryto iki 8:00 val. vakaro. Šventadieniais uždaryta - Sav. MIKAS CESAS. Šeštadieniais nuo 7:00 val. ryto iki 4 val. popiet.